

Патријарх Порфирије: Ако нађемо Христа, који је Извор воде живе, све ћемо добити

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 18. маја 2025. године, у Недељу Самарјанке, на светој Литургији у храму Светог Саве на Врачару

Христос васкрсе! Браћо и сестре, чули смо одломак из Јеванђеља по Јовану. Имамо једну драматичну слику. Имамо једну жену која је дошла на извор да узме воде и ту ће затећи Господа, затећи ће Исуса, који с њом започиње разговор. И ту не би било ништа чудно да се тај разговор није одвијао између Господа, између Исуса који је припадник изабраног народа, са женом, што је најпре само по себи скандалозно за правила онога времена, и то са женом која је припадница народа који је искварио аутентичну, истинску, праву веру у Бога, народа који је биолошки био повезан са изабраним народом, али је искварио своју веру тако да су се припадници изабраног народа гнушали оних који су припадали Самарјанима. И не само да су се гнушали њих, него се није благонаклоно гледало чак ни на то да они ступају са њима у било какав однос. А ево, Господ са женом, и то Самарјанком, започиње разговор.

Самарија је био простор где је живео овај народ и налази се у центру

Палестине између Галилеје и Јудеје. Притом, са своје источне стране имала је насеља која су се звала Декаполис, а где су становали Грци, тј. они који су били многобошци и сигурно је да су они утицали на ове људе који су живели у Самарији и да је дошло и под њиховим утицајем до мењања правила вере и истинске вере. Овај разговор се одвија поред извора који носи име праоца Јакова и тај извор је значајан по томе што је Господ некада измирио дванаест завађених племена Израиљевих. Ту је међу завађеним племенима успостављен мир. Тако да овај извор воде поред тога што је значајан сам по себе, посебно у тим крајевима где је вода имала и има много већу цену него на другим местима, јер се ради о пустињи, ради се о недостатку воде и о људима који су били номади, који су имали стоку и селили се с места на место, који су имали потребу за водом. Дакле, поред тога што је ова вода значајна за људе који живе тамо у практичном смислу те речи, она има и свој духовни значај, а то је да је она место на којем је Господ помирио оне који су посвађани. И у самом разговору види се да вода има велики значај. Она има и симболику, јер је вода неопходна за живот сваког појединца. И отуда у разговору Господ ће назвати себе Водом живом, а мало ниже у тексту, који изван овог одељка, још назива самог себе Хлебом живота.

Дакле, жена је дошла да захвати воде са извора. И Господ, видевши у њој не само спољашње потребе, него да она носи у себи и духовне потребе, што се може видети из тока саме приче, покушава да на основу жеђи која постоји у тој жени, али и жеђи за чистотом, жеђи за лепотом, жеђи за смислом и за спасењем, Господ почиње без икаквог наметања себе, истине и спасења овој жени да је духовно води, да она сама полако узраста и препозна у Господу Спаситеља. Имамо један обичан разговор у којем, када се почне одвијати дијалог између Господа и ове жене и када она полако почиње да препознаје да се не ради о обичном човеку, када јој Господ каже да јој Он може дати воду од које никада неће ожеднети, воду која ће заситити све њене потребе, с једне стране телесне, али са друге стране да јој може дати воду која ће јој утолити њену унутарњу, унутарњу, духовну, суштинску глад заувек и да никада више неће имати потребе за другом храном, она затражи од Њега те воде и Господ јој каже: Доведи свога мужа, знајући да она нема мужа и знајући да је њен живот био грешан, жена одговара да нема мужа.

Иако је Господ знао све оно што је њена прошлост, није је укорио, није јој упутио ни једну горку, нити оштру реч, него је чак похвалио ту њену тврдњу: Добро кажеш, добро велиш, да, заиста, немаш мужа и овај, који је сада са тобом, није ти муж. У том разговору, у том дијалогу, жена која је у овом случају представник палог света, палог човека, представник свакога од нас,

препознаје заиста у Господу много, много више од обичног човека. А да је имала и знања и спознају о томе да треба да дође Месија, види се по самој њеној констатацији, по њеним речима или, боље рећи, по њеном питању које поставља себе да није Он Христос, да није Он онај који треба да дођи.

Потребно је да бисмо дошли до пуноће, да бисмо дошли до хране која може да засити наше најдубље глади, да бисмо дошли до истине, до вечности, до спасења, да ступимо у контакт са Господом, да ступимо у с Њим у дијалог, а Он је већ ту, Он је већ дошао. И када ступимо у тај дијалог, ми ћемо препознати да је то дијалог бриге и љубави у односу на нас, да је заправо љубав Божја и брига Његова за наше спасење неисцрпна и свака врста страха којим смо обузети сама по себе ће нестати. И онда ће доћи изнутра ослобођење, слобода истинска и права, која није слобода од спољашњих непријатеља и сила овог света, него слобода од истинског и правог нашег непријатеља, а то је ђаво, то је грех, то је смрт. Ова жена је препознала у Исусу Христа, препознала је у Њему Спаситеља и зато оставља крчаг и трком иде у град да позове многе да виде Месију. Притом, ни она не користи никакве логичке и спољашње аргументе како би убеђивала оне које је позвала у истинитост њене спознаје и њеног искуства, него и њима својим примером оставља могућност да и они имају свој лични пут сусрета са Господом и узрастања у Њему.

Исус Христос Господ наш је Вода жива. Ми смо створени по Његовој слици и прилици. Створени смо не за смрт и за пролазност. Створени смо за вечност. Али ако хоћемо спасење, вечност и смисао да пронађемо у било чему што је од овога света, што може имати можда некакву вредност и снагу и може нахранити неке наше потребе, тога заиста има много, пре или касније ипак огладнећемо и ожеднећемо уколико не дођемо до истинског и правог, чистог, неисцрпног, вечног извора, Извора живота који се зове Исус Христос и ако се не будемо Њим хранили. Ако дођемо до тог чистог извора, ако дођемо до Воде живе, онда и сваки други извор који има свој смисао и своју вредност биће потврђен и добити пуноћу тек када буде извирао из овог извора Воде живе или када буде увирао у Њега. Једном речју, ако нађемо Христа и успоставимо са Њим нераскидиву заједницу љубави, а он нас већ сада свакако грли и воли, ако Њега нађемо и Њега добијемо – све смо добили. Ако све остало добијемо и све остало имамо, а Њега немамо, пре или касније, оно што мислимо да јесте пуноћа и смисао претвара се у своју супротност и постаје нама наш гроб.

Нека би Господ дао да и ми попут ове жене Самаријанке, која је, како рекох, символ палог света због којег је Христос дошао у историју и међу нас, нека би

Бог дао да и ми, носећи у себе глад и жеђ за истином, правдом и љубављу, спознамо да је све то у Христу и да учинимо све колико до нас стоји да се никада од тога Извора, који се зове Исус Христос Господ наш, не одвојимо и да Га, увек напајајући се Њим, можемо славити заједно са Његовим Оцем и Духом Светим сада и увек и у векове векова. Амин.

spc.rs